

BRYGGERIKLUBBEN:

medlemsblad - 4 - 1994

- BRYGGERIKLUBBEN -

FÖRENING FÖR SAMLARE OCH BRYGGERIINTRESSERADE
*****

KLUBBEN BILDADES 1982 OCH BESTÅR AV PERSONER I SVERIGE, DANMARK, NORGE, FINLAND OCH ISLAND MED ETT AKTIVT INTRESSE FÖR BRYGGERI-INDUSTRIN

STYRELSE:

Sören Borgström (ordförande), Uno Lillevars (sekr.)
Björn Harnby (kassör)
Helge Hoff och Ove Grip (övriga ledamöter)

Medlemsbladets redaktör: Ove Grip, tel: 026-12 82 85

Bryggeriklubbens medlemsblad utkommer som regel 4 ggr/år

Manusstopp: 10/3, 10/6, 10/9 och 10/12

Föreningens postgiro: 37 74 32-0 (Tel: 031-26 94 04)

Föreningens bankgiro: 5304-6942 (Tel: 031-26 94 04)

Adresser:

Sören Borgström, Runvägen 6, 137 55 Västerhaninge
Uno Lillevars, Fanjunkarevägen 16, 632 33 Eskilstuna
Björn Harnby, Torsvägen 8, 433 61 Partille
Ove Grip, Bäverstigen 22, 806 41 Gävle

*****

REDAKTÖRENS SPALT

.....

Hej!

Julen står för dörren och det står inte på förrän vi kan sätta oss bakom dignande julbord i stort sett varje dag. Höjdpunkten på julbordet är det härliga julölet, som i år finns i inte mindre än 14 versioner på Systemet. Av de 14 är elva tillverkade i Sverige och tre i utlandet. Aldrig tidigare har det funnits så många sorter där. Det skall bli intressant att se hur fördelningen mellan svenska och utländska julöl blir nästa jul. Då är det med största sannolikhet fritt fram för alla utländska julöl, dvs. även för de sorter som innehåller mer än 5,6 volymsprocent alkohol. Jag kan tänka mig att det då finns bl.a. en del intressanta danska och belgiska julöl att inhandla på Systemet. Säkert kommer det då också att finnas starkare svenska vintervärmare.

I förra numret av medlemsbladet hade jag tagit in en liten tidningsnotis av till synes skämtsamt slag och med rubriken Etikettsbrott. Det har visat sig att det inte alls var någon komisk händelse. Det var nämligen ordföranden i den brittiska etikettsamlarföreningen The Labologist Society som begått stölden. Hans stora etikettsamlarintresse drev honom tydligen till att från

Ordföranden har ordet!

Västerhaninge i December 1994

Bäste läsare!

Så här i årets elfte timme, är det trevligt att summera året som gått. Det har varit ett bra år för bryggeribranchen som helhet, även om en del orosmoln skymtar i fjärran. Det har varit ett år då det startats upp fler nya företag än man vågat hoppas på. Som om inte detta skulle räcka, så är det nya småbryggerier på gång, men det vill jag återkomma om i kommande medlemsblad.

Som nog ni alla vet, så är det många förändringar på gång och många av dem berör i högsta grad bryggeribranchen. Bl.a. får vi köpa starköl som är starkare än de flesta av oss är vana vid. Inte sagt att dessa blir godare, men möjligheten finns nu för våra svenska bryggerier att tillverka ett optimalt = gott..öl. Samtidigt utsätts de inhemska företagen för ökad konkurrens från andra länder, vilket innebär en stor utmaning som jag personligen tror att de klarar med glans. Naturligtvis finns det utländska öl som varken kan eller skall efterapas. Nej då är det ett större problem för svensk bryggeriindustri om vi fortsättningsvis får behålla höga skatter på maltdrycker.

Ett gott exempel på en traditionellt bra ölsort i vårt land, är det svenska julölet. Danskar, finnländare och norrmän får ursäkta, men ni ligger långt efter när det gäller gott, fylligt och lagringsbart öl som dessutom blir bättre vid förvaring under rätta förhållanden. Detta gäller klass II och julstarköl samt porter av båda klasserna.

Jag önskar er alla, såväl samlare som stödjare av klubben

EN GOD JUL och ETT GOTT NYTT AR !

På återhörande och återseende.....

Redaktörens spalt forts från sidan 2

allmänna arkiv stjäla unika etieketter, vilket medförde att han dömdes till 18 månaders fängelse. Mannen i fråga har givetvis avgått som ordförande.

I medlemsförteckningen saknas för många samlare uppgift om deras samlarintressen. Kassören och ordföranden vill att dessa medlemmar, till sin egen nytta, kontaktar kassören och talar om sina intressen.

I det utskick som detta medlemsblad finns i har bilagts inbetalningskort för medlemsavgiften till de samlande medlemmarna.

Det återstår bara att önska er alla

EN GOD JUL
OCH
ETT GOTT NYTT ÅR

Redaktören

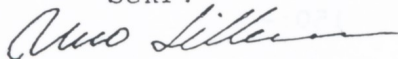

STYRELSEMÖTE BRYGGERIKLUBBEN 940924 Banco Bryggeri i Skruv.

Närvarande: Sören Borgström ordf. Björn Harnby kassör, Ove Grip ledamot
Uno Lillevars sekr.

- § 1. Mötet öppnades ordf. hälsade de närvarande välkomna.
- § 2. Dagordningen godkändes.
- § 3. Kallelsen till mötet godkändes.
- § 4. Ordf. för mötet Sören Borgström.
Sekr. för mötet Uno Lillevars.
Att jämte ordf. justera protokollet valdes Björn Harnby.
- § 5. Medlemssituationen: Kent Pettersson (73) har slutat som medlemm.
1 st Hedersmedlemm, 50 st samlande, 25 st stödjande. 5 st nya,
Bryggareföreningen samt Ramlösa nya stödjande.
- § 6. Kassarapport 93-09-16 - 94-09-20.
Årets överskott: 4.125.30 kr. Summa tillgånbar: 17.454.58 kr.
- § 7. Bryggeriklubbens ölglas levererade av Scangothia Göteborg.
228 st prima a 30:- , 91 st något sekunda i trycket a 15:- st.
- § 8. Förslag från styrelsen att lägga vårmötet i Norge. Sarpsborg
med Borgs Bryggeri alt. Christiansands Bryggeri.
Årsmötet är planerat till Appelftoftska i Halmstad alt. Pripps
i Göteborg.
- § 9. Revisor för Bryggeriklubben, årsmötet avgör.
- § 10. Diplomet för årets Ettikett utdelat till Pripps Hans Nordlöv
mycket tacksam mottagare.
Ramlösa ny stödjande medlemm, Zeunerts samt Borgs Bryggeri har
bearbetats.
- § 11. Nya standar beställda 10 st a 110:- ink. moms & frakt.
- § 12. Mötet avslutades.

Sekr.

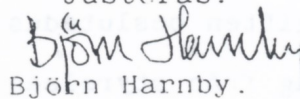

Uno Lillevars.

Justeras.

Sören Borgström.

Justeras.

Björn Harnby.

ARSMÖTE I BRYGGERIKLUBBEN den 24 Sept.1994 LJUDERS VANDRARHEM SKRUV:

- § 1. Ordf. hälsade de närvarande välkomna och förklarade årsmötet öppnat
- § 2. Dagordningen godkändes.
- § 3. Kallelsen till årsmötet godkändes.
- § 4. Till mötets ordf. valdes Sören Borgström, till sekr. för mötet valdes Uno Lillevars.
- § 5. Till justeringsman att jämte ordf. justera protokollet valdes Sven Lagerqvist.
- § 6. Till rösträknare valdes Claes-Göran Camitz och Hans Billqvist.
- § 7. Verksamhetsberättelsen upplästes och godkändes.
6 nya medlemmar, en har slutat. Medlemsantalet är nu 76.
Medlemsbladet har under året utkommit med fyra nummer.
För att täcka kostnaderna har klubben tacksamt erhållit 10 000 kr av Bryggareföreningen.
Årets etikett har utsetts för femte året i rad, vinnare blev Pripps Julöl klass III.
Ramlösa, och Svenska Bryggareföreningen nya stödjande medlemmar.
- § 8. Kassareport 93-09-16 - 94-09-20.
Årets överskott: 4 125.30 kr. Summa tillgångar: 17 454.58 kr.
- § 9. Mötet tillstyrker att styrelsen bevilljas ansvarsfrihet för det gångna året 1993-94.
- § 10. Till ordf. för kommande verksamhetsår omvaldes Sören Borgström.
- § 11. Till sekr. omvaldes Uno Lillevars.
- § 12. Till kassör omvaldes Björn Harnby.
- § 13. Till styrelseledarmöter omvaldes Ove Grip och Helge Hoff.
- § 14. Ersättning för telefonkostnader godkändes.
Ordf. Sören Borgström	800:-
Sekr. Uno Lillevars	100:-
Redakt. Ove Grip	150:-
- § 15. Mötet beslutade att i stadgarna införa att klubben skall välja revisor samt revisorsuppliang, väljes på ett år.
- § 16. Årsavgiften beslutades bli oförändrad 100 :-.
- § 17. Förslag från styrelsen att lägga vårmötet i Norge.
Borgs Bryggeri i Sarpsborg alt. Christiansands Bryggeri.
Årsmötet är planerat till Appelleftefska i Halmstad alt. Pripps i Göteborg.
- § 18. Bryggeriklubbens ölglas leverrades 228 st prima a'25:-, 91 st något sekunda i trycket a'15:- st, blir priset till medlemmarna. En subbention av 5:-st på de prima glasen.
- § 19. Närvaropriser skänkta av Bryggerierna.
6 st glas samt en seidel från Thimsfors
8 st olika öl till varje.

§ 20. Inga övriga frågor.

§ 21. Mötet avslutades och ordf. tackade de närvarande för visat intresse samt för förnyat förtroende.

Sekr.

Uno Lillevars
Uno Lillevars.

Justeras.

Sven Lagerqvist
Sven Lagerqvist.

Justeras.

Sören Borgström
Sören Borgström.

*****

Detta tidningsurklipp har sänts in till redaktören från medlemmen nr 88 Peter Karlsson. Redaktören välkomnar alla bidrag.

Gottlands Allehanda

Lördagen den 12 november 1994

Spendrups vill starta bryggeri i innerstan

■ Till nästa år hoppas bryggeriföretaget Spendrups kunna starta ett minbryggeri i Visby innerstad.

- Vi har länge haft intresse av att starta en sådan här verksamhet, säger Jens

Spendrup. Det är många frågor kvar att lösa, men vi hoppas att det skall bli något av till nästa år.

Vad det handlar om är ett litet enmansbetjänat bryggeri med en årsproduktion

på 2500-3000 hektoliter. Siktet är inställt på att framställa ett öl som kan levereras direkt till restauranger i fat.

Som bekant har även Gottlandsbolaget även liknande planer.

- Konkurrens är bra, tycker Jens Spendrup som i dagsläget inte närmare kan ange var det nya bryggeriet skall ligga.

Ölet i EU

Svenska Bryggarföreningen har i stora helsidesannonser under den senaste tiden gått ut till svenska folket och talat om hur dyrt vårt klass II - öl kommer att bli om vi går med i EU. Och dom har ju naturligtvis alldeles rätt. Så här står det i EU-avtalet:

Ölbeskattning efter alkoholstyrka

EU:s regler för beskattning av öl är baserad på alkoholstyrkan (proportionell).

I Sverige är ölbeskattningen progressiv, dvs den ökar än mer med alkoholstyrkan. Sverige har därför i förhandlingarna krävt och fått möjlighet att under en treårig övergångsperiod avvika från EU:s regler.

Vi får väl hoppas att regeringen, vilket eller vilka partier det nu än blir som kommer att sitta vid makten, inte tror att de under denna treårsperiod långsamt kan smyga in en skattehöjning utan att svenska folket kommer att notera det och därmed inte reagera. Ett annat alternativ vore ju att sänka skatten på starkölet, men det är väl helt otänkbart att något sådant skulle kunna ske.

Annars får vi väl hoppas att de svenska EU-förhandlingarna kan förhandla fram ett nationellt undantag. Det har ju hänt förr vad beträffar ölet.

Flaskdomen

EG-domstolen slog i den så kallade flaskdomen fast att Danmark kan kräva att handel med öl och läskedrycker bara får äga rum om förpackningen kan återanvändas i Danmark. Eftersom de danska bryggerierna inte säljer drycker på burk finns inget system för insamling av burkar. En utländsk producent som är intresserad av den danska marknaden ställs inför kravet att kunna tillhandahålla ett landsomfattande återvinningssystem. I praktiken innebär detta ett förbud för import av burköl till Danmark.

EG-domstolen slog fast att kravet på returflaskor inte stod i strid med det generella förbudet mot kvantitativa handelsrestriktioner i Romfördraget *). EG-domstolen beskriver vidare i sin dom att miljöskydd kan ses som ett angeläget intresse som rättfärdigar inskränkningar i principen om fri rörlighet för varor.

Reinheitsgebot

Samma "tur" som danskarna hade däremot inte tyskarna när de slogs för sin "reinheitsgebot". Mycken publicitet ägnades åt det som kallades "Ölkriget mellan Bryssel och Bonn". Mån om sina väljare (framför allt i Bayern) stod förbundsregeringen fast vid att västtyskar endast skall dricka öl bryggt enligt receptet i "Reinheitsgebot" (utfärdat av furst Wilhelm IV av Bayern år 1516 och världens äldsta i kraft varande livsmedelslag) dvs. enbart med humle, kornmalt, jäst och vatten. Utländska ölsorter, som har andra tillsatser, fick följaktligen inte marknadsföras eller importeras. Kommissionen hade ingenting emot tyskt öl, men ansåg att andra EG-sorter enligt Romfördraget *) fritt måste kunna säljas i Bonnrepubliken. Frågan hamnade hos EG-domstolen, som efter att bland annat ha lyssnat på den västtyska bryggerinäringens mening att öl enligt lagen av år 1516 är ett för folkhälsan nödvändigt livsmedel, till sist fann att Kommissionen hade rätt. Tyskarnas krav på importrestriktioner avsågs därmed.

Av detta kan man enbart dra slutsatsen att i EU kan allt hända, och gör det uppenbarligen. Vi får väl se tiden an och hoppas på det bästa.

/ Gästtyckare: Björn.

*) I Rom undertecknades i mars 1957 två fördrag, om europeiska gemenskaper för ekonomi och atomenergi, som blivit resultatet av några års förhandlingar i en aktionskommitté som bildats i syfte att utreda en möjlighet att bilda Europas förenade stater. Därav namnet Romfördraget.

Minsta bryggeriet i Sverige

Svart som kaffe med en lätt doft av jäst och ett skum som smakar färskt bröd. Drycken heter stout, är en ale, och tapas på fat vid Sveriges minsta bryggeri mitt i Tidaholm. Trots att alen upptäcks av all-

fler svenskar är de flesta sin vanliga ljusa öl fortfarande trogen.

Det krävs tid och tålamod för att vänja sig vid karaktärsfulla smaker, konstaterar mästarebryggare Patrick Holmqvist.

Av JOHAN BOSTRÖM

ISverige betyder "En stor stark" oftast ett stort glas ljust öl, så kallad lager. I Storbritannien är ölen lika ofta mörk med kraftigare smak och serveras mindre kyld - ale.

Skillnaden ligger främst i jäsningsproceduren, förklarar Patrick Holmqvist. En lager är underjäst och en ale överjäst. Alen jäser kortare tid i jäskaret men fortsätter att utvecklas i fatet och är mer av en färskvara. Dessutom skiljer sig råvarans proteinstrukturer åt.

Källefalls ligger mitt i Tidaholm och är Sveriges minsta kommersiella bryggeri. Det är privatägt och startade tidigt i våras med tillverkning av ale. Patrick är i praktiken bryggmästare men kallar sig hellre mästarebryggare.

Jag saknar formellt bryggarcertifikat men kan det här ganska bra nu.

Tilläggs bör att Patrick vunnit SM i hembrygning tre år i rad och pluggat biokemi på KTH i Stockholm. Just nu är han studieledig från kemiingenjörslinjen eftersom intresset att omsätta teorin i praktik lockade mer. Hos branschen jättar Spendrups och Pripps har han skaffat sig erfarenhet som både pannknekt och bryggare. Kunskaperna från hembryggeriet är också en tillgång under arbetet med öllitverkning i större skala. Hembrygderna är ingalunda några slumpverk.

Öltyperna är klimatbundna

Det roliga är att "göra ölet" på papperet, säger han och antyder svårigheten i att göra öl på papperet jämfört med att skriva saftrecept.

Efter lite svett i källaren kommer det mest spännande - att känna om den färdiga ölen överensstämmer med beräkningarna. Jag tillhör inte de som bara blandar och hoppas att det ska bli något gott.

Samtidigt poängterar han att ett öl som blir "fel" inte behöver vara dåligt.

Om ett stoutfat stått öppet ett par dagar här slänger vi ölet eftersom vi inte är ute efter att tillverka just den typen av stout. Däremot finns det de

som lagrar uppåt ett år just för att ölen ska surna.

Eftersom ölens karaktär skiftar med temperatur och lagringstid är öltyperna ofta klimatbundna. I varmare länder som Mexico, Spanien och Australien måste ölen vara effektiv som törstsläckare. Söderut återfinns alltså mest ljusa och tunna lagers som i ett kyligare klimat kan verka blaskiga. Den brittiska alen som helst inte ska vara alltför kyld passar utmärkt till lite ruskigare väder med sin fyllighet. I övriga Nordeuropa dominerar lager av både mörk och ljus typ. Att döma av bryggeriernas marknadsföringssatsningar är lagern enklast att introducera för nya konsumenter.

Anpassning till konsumenten

Patrick hoppas fler ska ge den mörka alen en chans och rekommenderar ölet som måltidsdryck.

Vin till salta och rökta produkter som är vanliga i Norden passar inget vidare. I det sammanhanget kommer däremot alla råvaror till sin rätt med en ale. Lager ska man bara dricka till korv och surkål.

Bryggeriet, som ägs av bland andra Falköpings mejeri och grundaren Jeff Boork, har den ljusare alen, pale ale, och den mörkare, brown ale, som sina största produkter. Båda är mindre fylliga och jästdominerade än stouten. Skillnaden åstadkoms bland annat med olika malttyper (torkad korngrödd) och mängden råvara (humle, malt och jäst). Gemensamt för bryggeriets sorter är att de varken är filterade eller pastöriserade till skillnad från de flesta andra svenska bryggeriers.

De ljusare sorterna är förstas en anpassning till konsumenten.

Allt går inte att sälja bara för att vi tycker om det, konstaterar Patrick och beklagar att marknaden för hans eget chiliöl inte är tillräckligt stor.

Det är fantastiskt gott. Men jag gillar å andra sidan inte den i USA populära blåbärsölen. Den passar bara till pannkaka.

Fotnot: Ale uttalas ejl (England) eller äil (Skottland, Irland).

SVAG-DRICKA FALKENBERGS

Klass 1

Innehåll: sockarin, malt, sockerkulör, humle och bryggerijäst.

Tillverkad av:

NYTT

Välkommen
tillbaka

OTROLIGT!
Gamla
KLASSIKER.

Gammaldags

Gammaldags

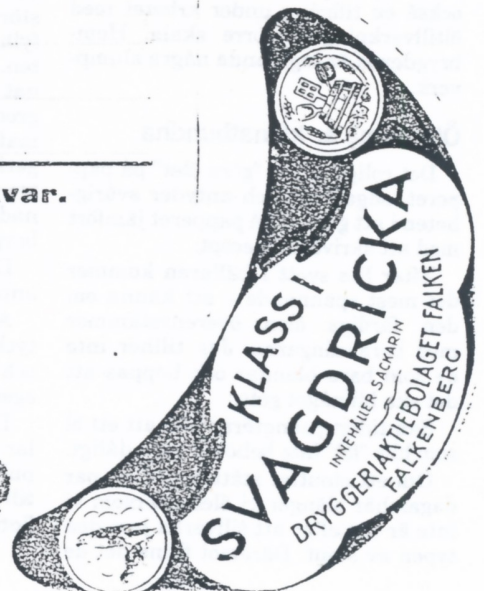
Från **VISPERDALENS BRYGGERI**, Falkenberg.
(Innehafvare H. Benjaminson.)

Till .....

f. v. b. .

Låt adressslappen sitta kvar.

FALKENBERG-POSTENS TR. FLK80G

Nytt bryggeri i Falkenberg

Det första på 100 år.

Landets nyaste svagdricksbryggeri med den kanske äldsta vörtpannan startades den 7 okt i Falkenberg. Sin första brygd, en "Julbrygd", gjordes med överinseende av Bryggaren Erik Börjesson från Marks Bryggeri, vars namn och vörtpanna fortlever i den nya firman.

Ägaren Per-Arne Korshag gör sin satsning efter en artikel om nedläggning av Marks Bryggeri, för nytt vägbygge. Det är trevligt med denna nysatsning på svagdricka till det flertal nya små ölbryggerier som uppstått de senaste åren. Minnesgoda äldre falkenbergare tänker kanske tillbaka på Bräcke Bryggeri. När de nu smakar av "Laxröke-riets" brygd, nostalgin och smaklökarna vaknar för denna goda måltidsdryck.

Ett bryggeri som är årsbarn med det nya bryggeriet är Vispedalens Bryggeri, som startades av Hans Benjaminsson år 1894 här i Falkenberg, och som upphörde år 1929. Någon som har minnen från detta bryggeri är mycket få, med naturlig rätt. Som gammal bryggare önskar jag av hela mitt hjärta det nya Laxbryggeriet en stor framgång och för Per-Arne Korshag och Erik Börjesson en God Jul.

Claes-Göran Camitz

*****

Denna sida och den föregående sidan är insända till redaktören av medlem nr 53 Claes Göran Camitz. Redaktören välkomnar insända bidrag.

NY LITTERATUR

Under 1993 och 1994 har det kommit ut en hel del nya böcker om öl i vid bemärkelse. I ämnet inkluderas då, förutom öl av olika sorter, ölets historia, bryggerinäringen i olika länder och dess historia, öltillverkningen, ölhanteringen (både hemma och på serveringar) och öletiketterna. Bland böckerna som kommit ut 1993 och 1994 finns allt från praktverk till lite mindre eleganta men för den skull inte ointressanta böcker

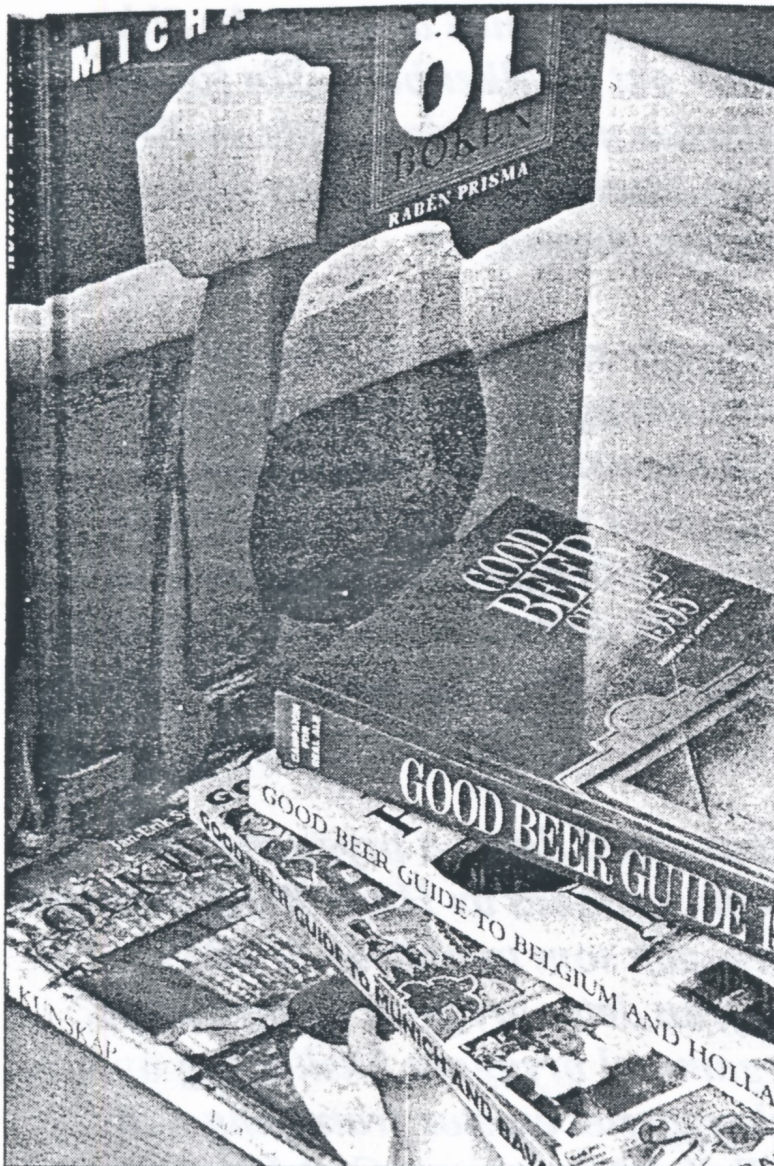

Foto: NICKLAS FRANSSON

Som praktverk måste man beteckna de till svenska översatta böckerna av Michael Jackson och fransmannen Gilbert Delos. Michael Jacksons bok heter *Stora Öl-boken* (originalets titel: *Michael Jackson's Beer Companion*, 1994, ISBN 91-518-2649-6, Inb., 288 s., Rabén Prisma). I boken presenterar öl-experten mycket ingående världens öltraditioner. I stället för länder går författaren i den här boken igenom öltyper med exempel från skilda håll i världen. Han rapporterar sakkunnigt om olika ingredienser, bryggare, bryggerier och bryggingstekniker, avger orädda smakdomen och levererar målande miljöskildringar och läskande beskrivningar av öl. Läckra bilder av skummande öl illustrerar på ett smakfullt sätt bokens glättade sidor.

Gilbert Delos praktverk har titeln *All Världens Öl* (originalets titel: *Les Bière du Monde*, 1994, ISBN 91-31-31872-3, Inb., 256 s., Wahlströms Bokförlag AB). I den här praktfulla boken får du följa med på en färgstark upptäcktsfärd genom all världens ölländer, från Tyskland till U.S.A., från Japan till Sverige. På vägen får vi besöka bryggerier och krogar och provsmaka öl av alla de slag, vart och ett med sin egen särprägel och historia. Med stor sakkunnighet avslöjar Gilbert Delos hemligheterna bakom belgarnas gueuze, engelsmännens Ale, japanernas sapporo och många andra sorter. Också denna bok är rikt illustrerad och

NY LITTERATUR forts. från sidan 12

innehåller bl.a. färgbilder på ett par hundra olika ölflaskor och ölburkar.

Något av ett praktverk, om än inte lika omfångsrikt som de tidigare nämnda böckerna, är även Bill Yennes bok *Beer Labels of the World* (1993, ISBN 0 86124 759 0, 128 s., Inb., Bison Books Ltd.). Den är "...en utförligt illustrerad bok som erbjuder ölälskaren eller etikettsamlaren ett enormt urval av autentiska öletiketter från hela världen." Boken innehåller färgfotografier av mer än 1 000 öletiketter. I anslutning till dessa finns kort historik och andra uppgifter om respektive bryggeri. För varje land/region finns också en kortfattad beskrivning av bryggeriindustrin och om olika ölsorter. "...En bok som ölälskare och samlare vill ha i sin bokhylla." Bill Yenne är (åtminstone i Nordamerika) känd för sina stora kunskaper om öl och har en kolumn i den månatliga tidskriften *All About Beer*. Han har tidigare gett ut boken *Beers of North America*. Boken innehåller inga adresser andra än dem som kan framgå av etiketterna.

De två förstnämnda böckerna ovan finns båda f.n. i alla väl-sorterade bokhandlar. Bill Yennes bok köpte jag i somras på Åhléns i Stockholm. Jag har emellertid inte sett den i någon annan affär.

När jag var i Canada i somras fick jag tag på en mycket intressant bok skriven av Stephen Beaumont. Den har titeln *Stephen Beaumont's Great Canadian Beer Guide* (1994, ISBN 0-7715-9031-8, häft., 250 s., MacMillan Canada). Boken inleds med en liten historik om öl och bryggeriindustrin i Canada. Därefter följer (på ca 230 sidor) en förteckning över samtliga bryggeriföretag och bryggeripubar i Canada per juli 1993. För varje bryggeriföretag finns angivna basfakta om det: namn, adresser till huvudkontor och alla företagens bryggerier, bryggingsdata samt namnet, typen av öl och alkoholstyrkan för alla de ölsorter företaget producerar. Beaumont har provat alla sorter och betygsatt dem enligt ett speciellt system. Boken innehåller "Förvånansvärt detaljerade smaknoteringar om dagens öl...och en fascinerande historik om en färgstark bryggeriindustri" (Michael Jacksons omdöme om boken). Beaumont är Canadas främste ölbedömare och har rest över hela Canada för att pröva varje canadensisk brygd. Boken torde vara oundgängligt för samlare av canadensiska öletiketter som vill ha adresser till bryggerierna där. Den kan säkert beställas i bokhandeln.

Ölkunskap (1994, ISBN 91-88446-02-6, häft., 143 s., Bibo förlag) är inte lika elegant som t.ex. Michael Jacksons bok men den är minst lika intressant. Den är skriven av Jan-Erik Svensson (medlem nr 30 i Bryggeriklubben), som med boken vill förbättra Sveriges ölvänners "ofta tämligen skrala eller i alla fall förvirrade" kunskaper om öl. Boken bygger på ett 100 sidor tjockt kompendium som Jan-Erik skulle använda vid undervisningen i ölkunskap vid Grythytte Akademi. Den innehåller i stort sett allt som bör finnas i en "koncentrerad, vederhäftig, aktuell och något så när heltäckande" publikation, nämligen hur man provar öl, öltillverkning, ölets historia, världens öltyper,

NY LITTERATUR forts. från sidan 13

ölets geografi och ölhantering. Det märks verkligen att boken är skriven av "en av Sveriges ledande ölvetare". Den enda lilla kritik jag kan komma med är att Jan-Erik i sin förteckning över Sveriges bryggerier 1994 inte har tagit med Borns bryggeri i Hälsingland. I bokens slut finns en nio sidor lång lista över öllitteratur. Jag kan varm rekommendera boken, som bör finnas i bokhandeln.

Följande böcker har jag bara andrahandsuppgifter om. Jag har dem inte ännu och har bara läst om dem i en tidning. Camras ölguide har kommit ut en ny upplaga, *Good Beer Guide 1995*. I boken listas 5 000 pubar runt om i Storbritannien som rekommenderats av medlemmarna i Camra. Samtliga bryggerier och deras produkter finns också listade i den drygt 500 sidor tjocka boken. Ett kort omdöme finns om vissa öl, men så långt som till betygsättning har man inte gått. Den detaljen har i stället författarna till Camras två nya ölguider tänkt på. I både *Good Beer Guide to Munich and Bavaria* av Graham Lees och *Good Beer Guide to Belgium and Holland* av Tim Webb är ölen betygsatta. Båda guiderna innehåller kartor, adresser till bryggerier, pubar, kaféer, restauranger och öläffärer samt förstås en grundlig genomgång av de olika öl man kan få tag på. Den tyska guiden påstås inte vara riktigt heltäckande men ändå vara bra att ha med sig vid nästa besök på Oktoberfesten i München. Boken om de belgiska och holländska ölen sägs vara både spännande och användbar, speciellt efter årsskiftet då den övre alkoholgränsen för öl torde försvinna även i Sverige. I boken lämnas tips om flera öl av högsta världsklass, t.ex. Chimay, Duvel och Orval som vi snart kan få chansen att pröva även på hemmaplan. Alla tre guiderna torde finnas i åtminstone välsorterade svenska bokhandlar.

OG

*****

NYA MEDLEMMAR

99. Willy Rasmussen, Hybenvej 3, DK - 2690 Karlslunde, Danmark.
Samlarområden:
101. Leif Björkman, c/o Stigmar, Barytongränd 18, 224 68 Lund.
Samlarområden: Öletiketter (hela världen),
ölunderlägg (hela världen), läsketiketter (äldre svenska)
102. Lennart Edvardsson, Stagneliigatan 6, 553 13 Jönköping.
Samlarområden: Etiketter, porslinsploppar, glas och bryggeriinformation, främst av lokal prägel

KOMPLETTERING TILL MEDLEMSREGISTRET

67. Uno Lillevars....
Samlarområden: Öletiketter (Norden, Island, Estland, Tjeckien, Slovakien och Schweiz), ölglas, sejdlar, knoppflaskor, skyltar och litteratur

MER ÖL FÅR FÖRAS IN I SVERIGE. ELFANTÖL PÅ SYSTEMET

Enligt tidningsuppgifter har riksdagen den 15 december 1994 antagit regeringens förslag till alkohollag. Den nya lagen, som ersätter lagen om tillverkning av drycker och lagen om handel med drycker, är av "ölintresse" i två avseenden. Fr.o.m. den 1 januari försvinner den övre gränsen för alkoholhalten i starköl och blir det tillåtet att börja servera starköl på restauranger pubar redan klockan 11.00.

Det blir således fritt fram för Systembolaget att börja sälja Elefantöl och öl med liknande styrka redan den 1 januari nästa år. I tidningarna har dock uppgetts att starten sker först den första februari. Anledningen till förseningen skulle vara att Systembolaget inte godkänt namnet på två ledande svenska bryggeriföretags starka starköl. Eftersom dessa bryggerier måste döpa om sina öl och det tar tid har Systembolaget beslutat att skjuta på starten, vilket då drabbar de bryggerier som har godkända namn på sina produkter.

På krogen kommer dock enligt andra tidningsuppgifter de nya starka ölen redan den 2 januari 1995. Först ut blir de svenska produkterna av elefantölstyp från Falcon, Pripps, Spendrups, Åbro och Sofiero. Dessutom skall fem belgiska kvalitetsöl börja säljas samma dag. I februari kommer Orval (19:40 kr), Duvel (21:60), Chimay röd (21:80), Chimay vit (23:60) och Chimay blå tillsammans med de svenska starka ölen in i Systembolagets sortiment.

Enligt en annan lag, som riksdagen påstås ha antagit, skall vi få ta med oss 15 liter starköl tullfritt hem från utlandet. När vi kommer från ett EU-land, t.ex. Danmark, skall det inte längre krävas att vi varit borta minst 24 timmar. Skåningarna kan alltså pendla till Helsingör och varje gång ta med sig 15 liter starköl.

Avslutningsvis meddelas att regeringen har fastställt ölskatterna för 1995. För folköl blir skatten 3:20 kr per liter, för mellanöl 9:00 kr och för starköl 13:30 kr. Det nuvarande ölskattesystemet skall gälla tre år framåt.

OG

*****

KONTAKT ÖNSKAS

Följande etikettsamlare vill gärna ha kontakt med svenska samlare:

Toralf Behrendt
Berliner Strasse 17
D-17438 Wolgast
TYSKLAND

Agnius Kybartas
Draugystès 1-9
5150 Jóniskis
LITAUEN

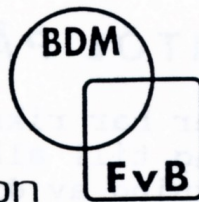
Önskar svenska etiketter
och har mycket att byta
med

Samlar på nästan hela
världen och har många
dubletter

Ben van der Linde
Scholekster 59
3752 NS Bunschoten
HOLLAND

Samlar på hela världen och
har mycket att byta med

BIERDECKEL-MAGAZIN

Förderergemeinschaft von
Brauerei-Werbemittel-Sammlern e.V.

FvB · W. Graumann · Sylviastraße 16 · 45131 Essen

Der Vorstand

Bryggeriklubben
Sören Borgström
Runvågen 6

S-13755 Vesterhaninge

☎ 02 01 / 1 85 38 58
24.11.1994

Liebe Sammlerfreunde,
Dear Collector Friends,
Chers amis collectionneurs,

etwas später als üblich können wir Euch über die Börsentermine der FvB e.V. für 1995 informieren mit der Bitte um Weitergabe an Eure Mitglieder. Der Börsenbeginn ist immer um 9 Uhr.
Hinweis zur Frühjahrsbörse: Durch die neue Schirmherrin Dortmunder Actien-Brauerei ist die Veranstaltung nicht mehr bei Ritter, sondern in der Actien-Brauerei!

A bit later than usual we can inform you about the FvB meetings in 1995 to pass them on to your members. The beginning is always at 9:00 am.
Please note, that due to the new sponsor Dortmunder Actien-Brauerei the spring meeting is no longer at Ritter, but now within the Actien-Brauerei!

Un peu plus tard que l'année passée nous pouvons vous informer sur les réunions du FvB en 1995 pour renseigner vos membres. Nous commençons toujours à 9 heures.
Faites attention, que la réunion en printemps se déroulera non plus à Ritter, mais à l'Actien-Brauerei à cause du changement de la protectrice.

Mit freundlichen Sammlergrüßen
With our very best wishes
Bien des Amitiés

Wolfgang Graumann, 1.Vorsitzender

FvB - Börsenplan 1995

Änderungen vorbehalten

- 18.März 1995 • 44145 Dortmund
Internationale Frühjahrstauschbörse
Schirmherrschaft: Dortmunder Actien-Brauerei
- 23.April 1995 (Sonntag*Sunday*Dimanche) • 22167 Hamburg
2. FvB-Tauschbörse in Hamburg (Tag des deutschen Bieres)
Schirmherrschaft: Bavaria-St.Pauli- / Holsten- / Elbschloß-Brauerei
- 29.April 1995 • 08237 Wernesgrün
4. FvB-Tauschbörse in Sachsen
Schirmherrschaft: Wernesgrüner Brauerei AG
- 13.Mai 1995 • 28199 Bremen
Internationale Beck's-Tauschbörse
Schirmherrschaft: Beck's Brauerei
- 26.-28.Mai 1995 • 35423 Lich (Muschenheim)
42. Verleihung des Goldenen Bierdukaten
mit internationaler Großtauschbörse
unter der Schirmherrschaft der Licher Brauerei
- 18.Juni 1995 (Sonntag*Sunday*Dimanche) • 41460 Neuss
Tauschbörse mit Niederrheinischem Altbierfest
Schirmherrschaft: Privatbrauerei Frankenheim
- 26.August 1995 • 36452 Kaltennordheim
Internationale Jubiläums-Tauschbörse
Schirmherrschaft: Rhönbrauerei Dittmar
- 9.September 1995 • 59065 Hamm/Westfalen
Internationale Isenbeck-Tauschbörse
Schirmherrschaft: Warsteiner Brauerei Haus Cramer
- 23.September 1995 • 72488 Sigmaringen
Internationale Herbsttauschbörse
Schirmherrschaft: Brauerei Zoller-Hof
- 7.Oktober 1995 • 96049 Bamberg
2. int. Kaiserdomtauschbörse der FvB
Schirmherrschaft: Privatbrauerei Kaiserdom
- 28.Oktober 1995 • 04317 Leipzig
2. Leipziger FvB-Tauschbörse
Schirmherrschaft: Brauhaus zu Reudnitz
- 2.Dezember 1995 • 74074 Heilbronn
16. FvB-Nikolaus-Tauschbörse

FAMILJEN SKANTZES

JUL MUMMA

Hemma hos familjen Skantzé
 var jularna kring öckel-
 skiftet skinnande höghder
 fulla av tradition och
 glada upptåg. En av de
 största höjdpunkterna var
 när far, bryggermästaren
 och hustru Lauretias, på
 sjuhaste julaftonskvällen
 med besöksam min
 tigare ut i köket...

56% FALCON BRYGGERIER

